

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:

1.Pf.20.694/2023/7/II.

A felperesek:

I. rendű felperes I. rendű

I. rendű felperes címe

II. rendű felperes II. rendű

I. rendű felperes címe

A felperesek képviselője:

Litresits Ügyvédi Iroda I. és II. rendű felperes képviselőjében
ügyvéd címe1

Az alperesek:

I. rendű alperes I. rendű

I. rendű alperes címe

II. rendű alperes II. rendű

II. rendű alperes címe

III. rendű alperes III. rendű

III. rendű alperes címe

IV. rendű alperes IV. rendű

IV. rendű alperes címe

V. rendű alperes V. rendű

V. rendű alperes címe

VI. rendű alperes VI. rendű

VI. rendű alperes címe

Az alperesek képviselője:

Dr. Boldizsár Balázs Ügyvédi Iroda I-VI. rendű alperes képviselőjében
ügyvéd címe2

A per tárgya:

jóhírnév megsértésének megállapítása

Az elsőfokú bíróság:

Budapest Környéki Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

20.P.20.591/2022/14.

A fellebbezést benyújtó fél:

I. és II. rendű felperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatja és a felperesek által fizetendő kereseti illeték összegét személyenként 720.000 (hétszázhuszezer) forintra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg 15 napon belül egyetemlegesen az alpereseknek személyenként 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg az államnak személyenként 960.000 (kilencszázhatvanezer) forint fellebbezési illetéket. Az illeték megfizetése a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételi számlájára e határozat meghozatalának napjától számított 60. napon esedékes.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A Hajt-A Csapat Egyesület a Tápiómenti kistérségben a vidékfejlesztési támogatások koordinálására létrehozott szervezet.

[2] Az I. rendű felperes 2010-től az egyesületben ügyintézőként, majd munkaszervezet vezetőként tevékenykedett. A II. rendű felperes – aki az I. rendű felperes házastársa – 2012 januárjától 2016 novemberéig alkalmazottként dolgozott az egyesületben. Az I. rendű felperes tevékenységi körébe tartozott az egyesület bankszámlájának, házi pénztárának kezelése, a támogatásigénylések elkészítése, benyújtása, az egyesület szerződéseinek, okiratainak elkészítése, a könyvelővel való kapcsolattartás, a munkaszervezet dolgozóinak utasítása, irányítása, felügyelete.

[3] Az egyesület elnöki tisztségét 2015. május 28-ig az I. rendű alperes látta el, majd az elnök név lett, az I. és a VI. rendű alperesek pedig alelnökként tevékenykedtek. A II., III. és IV. rendű alperesek felügyelőbizottsági tagok. A 2015 májusában az új elnökség az Egyesület gazdálkodásában mutatkozó komoly problémákkal szembesült; jelentős tartozások halmozódtak fel, amelyek kiegyenlítésére nem állt rendelkezésre forrás.

[4] Az egyesület vezetője 2016. január 28-án a közgyűlés megbízásából felkérte könyvvizsgáló könyvvizsgálót (cég Kft.) az egyesület pénzügyeinek átvilágítására. Az átvilágítási jelentés 2016. március 31-én készült el és kölcsöntartozásként kimutatott 15.700.000 forint pénztárhiányt és egyéb hiányosságokat. A vizsgálat során kiderült, hogy a 2014-es kölcsönszerződések (név1 és név2 által 2014. szeptember 30-án átadott 17.500.000 forint pénzkölcsön szerződesei) nem voltak beállítva az egyesület könyvelésébe.

[5] 2016. november 8-án a III. rendű alperes feljelentést tett a Nagykátai Rendőrkapitányságon az I. és II. rendű felperesekkel szemben sikkasztás, hamis magánokirat felhasználása, tiltott adatszerzés bűncselekményének elkövetése miatt. A feljelentés 5. oldal második bekezdése tartalmazza, miszerint „név és I. rendű felperes által utólag készített és aláíratott okiratok aláírása előtt a Hajt-A Csapat Egyesület bélyegzője gumi darabját kivágta (2016. január); ez valamennyi később készített okirat bélyegző lenyomatán látható. Ezt a tényt I. rendű alperes (helység4-i polgármester, egyesületi alelnök) és VI. rendű alperes (helység2-i alpolgármester egyesületi alelnök) is igazolni tudja.” A feljelentés utolsó előtti bekezdése szerint „a fentiek alapján kérem a nyomozás lefolytatását. Indítványozom házkutatás lefolytatását I. rendű felperes és II. rendű felperes ingatlanában a jogosulatlanul elszállított iratok, vagyontárgyak feltalálása és az adatokkal/okiratokkal visszaélés lehetőségének megszüntetése érdekében. Indítványozom az érintettek tanúkénti meghallgatását.” Az utolsó oldal utolsó bekezdése szerint „I. rendű felperes és II. rendű

felperes magatartása következtében a Hajt-A Csapat Egyesületet több mint 20 millió forint összegű jelentős kár érte.”

[6] 2016. november 15-én a perben nem álló név elnök, továbbá az I. rendű és a VI. rendű alperesek feljelentést tettek a Nagykáta Rendőrkapitányságon ismeretlen tettes ellen sikkasztás és más bűncselekmények elkövetése miatt. A feljelentés tartalmazza, hogy a 2016. január 28-án felkért cég Kft. a pénzügyi átvilágítás során megállapította, hogy a 2015. december 31-ei állapot szerint 24.382.415 forint pénztárhiány állt fenn. A feljelentés utolsó bekezdése szerint „Indítványozzuk házkutatás mielőbbi lefolytatását I. rendű felperes és II. rendű felperes ingatlanaiban a jogosulatlanul elszállított iratok, vagyontárgyak feltalálása és az adatokkal/okiratokkal visszaélés lehetőségének megszüntetése érdekében”.

[7] A feljelentés 4. pontja szerint „a felügyelő bizottság vizsgálati megállapításaiból levonható az a következtetés, hogy az Egyesület pénzkezelési rendje, könyvelési nyilvántartásának vezetése a vizsgált időszakban egyrésztől nem felel meg a jogszabályok, a szabályzatok rendelkezéseinek, másrésztől lehetőséget biztosít az Egyesületet megkárosító tevékenység végzésére, akár az Egyesület terhére bűncselekmény elkövetésére.

[8] I. rendű felperes irodavezetőt érintő könyvelési iratok (kölesönszerződések kifizetési bizonylatok) keletkezése és lekönyvelése körül tapasztalt visszasságok egyértelműen felvetik az ügyletek valótlanságának gyanúját az Egyesület könyvelése saját haszonszerzési célból történt meghamisításának lehetőségét. E körülmények alapján nem lehet egyértelműen megállapítani az okiratok (tartozások) valóságát, habár a könyvelés részére azt I. rendű felperes irodavezető egyértelműen visszaigazolta.

[9] Figyelemmel arra, hogy az Egyesület napi működésének jogszabályszerű koordinálása, irányítása (okiratok elkészítése, elnökkel aláírása, könyveléshez eljuttatása, pénztár kezelése, bankszámla hozzáférés) stb. a gyakorlatban az irodavezető feladata volt és az elnök szerepe a gyakorlatban szinte kizárólag az okiratok aláírására korlátozódott, a fenti hiányosságokért az irodavezetőt felelősség terheli. Ezen túlmenően vizsgálni kell az egyes ügyletek (különösen az irodavezetőt érintő kifizetések) valóságát/fiktivitását, amely fiktív volta egyértelműen bűncselekményt valósít meg.

[10] A felelősség körében értékelni kell azt a körülményt, hogy I. rendű felperes irodavezető pénzügyesként dolgozott az Egyesületnél irodavezetői kinevezése előtt, így nevezett pénzügyi szakértelemmel, gyakorlattal nyilvánvalóan rendelkezik.

[11] A felügyelő bizottság vizsgálata lefolytatásáig 2015. májusi elnökválasztással kapcsolatban tételes átadás-átvételre nem került sor, a pénztár kezelésben az elnökválasztást követően változás nem történt, vélhetőleg nehezítette a »reformok« véghezvitelét az irodavezető személyében tapasztalt ellenállás.”

[12] A Pest Megyei Rendőr-főkapitányság Ceglédi Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztály a 2017. november 10-i a 13020/2010/2016. bü. számú határozatával a feljelentések alapján indult nyomozást megszüntette. A nyomozás adatai alapján bűncselekmény elkövetése nem volt megállapítható és az eljárás folytatásától sem várható eredmény. A nyomozást megszüntető határozat ellen az Egyesület képviselőjére jogosult alelnök panaszt nyújtott be, amelyet a Nagykáta Járási Ügyészség a 2018. január 3-án kelt B.1679/2016/12-I. számú határozatával elutasított.

[13] Az I-II. rendű felperesek keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperesek megsértették a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogukat azzal, hogy ellenük alaptalan feljelentést tettek. Kérték továbbá az alperesek kötelezését személyenként 2 millió forint sérelemdíj és ennek 2018. január 3-tól a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata megfizetésére.

[14] Keresetük jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. §-ára, 2:43. § *d)* és *g)* pontjára, 2:45. §-ára, 2:42. § (2) bekezdésére, 2:48. §-ára, 2:52. §-ára, továbbá a 2018. január 3. napjától igényelt késedelmi kamat tekintetében a 6:47. §-ára és 6:48. §-ára hivatkoztak.

[15] Előadásuk szerint az alperesek a 2016. november 8-i feljelentés 5. oldal második bekezdésében valótlanul állították, hogy 2016 januárjában az Egyesület bélyegzőgumijából levágtak egy darabot és ez valamennyi később készített okiraton látható, mivel a Budapest Környéki Törvényszék Munkaügyi Kollégium előtt folyamatban volt 27.M.70.062/2022/26. számú jegyzőkönyvben a 2021. január 12-ei tárgyaláson név² tanú előadta, hogy 2014. szeptemberi iraton is látható a sérült bélyegzőlenyomat, amelyen hiányzik az „e” betű. A feljelentők valótlan állítást tettek a pénzkezeléssel és a könyveléssel kapcsolatban. Az alperesek tisztában voltak a valótlan tényállításokkal, az I. rendű felperessel szemben a büntetőeljárás megindítása koncepciózus volt és az alperesek azért tették meg a feljelentéseket, hogy ez a tény az I. rendű felperes munkaviszonyának felmondását megalapozza. Utaltak arra, hogy az I. rendű felperes neve már a 2016. június 9-ei közgyűlésen többször felmerült a 24 millió forint pénztárhiánnyal kapcsolatban.

[16] A felperesek az I. rendű alperessel szemben a jóhírnévsérelem alapjául a 2016. november 15-i feljelentésben a pénztárhiányra, a jogtalanul elvitt iratokra, ingóságokra való hivatkozást jelölték meg valótlan tényállításként. Előadták, hogy a feljelentés utolsó bekezdésében valótlan állításként szerepel, hogy az Egyesületnek 24,5 millió forint kárt okoztak. A feljelentés 4. pontja sérelmes rájuk nézve, amely szerint a felügyelőbizottság megállapította, hogy az Egyesület pénzkezelési rendje nem felel meg a jogszabályoknak és ez lehetőséget biztosít az Egyesület terhére bűncselekmények elkövetésére. A feljelentés 2. oldalán a pénztárhiánnyal kapcsolatos tényállítások a valótlanok.

[17] A II. rendű alperes feljelentésének 3. és 4. pontjait, a III. rendű alperes 2016. november 8-i feljelentésének utolsó előtti és utolsó bekezdését tartották jóhírnévsértés alapjául szolgálónak. A IV. rendű alperes jóhírnévsértő kijelentései tekintetében a II. rendű alperes vonatkozásában, az V. rendű alperes tekintetében a II. és IV. rendű alperesekkel összefüggésben előadottakra hivatkoztak.

[18] Állításuk szerint a VI. rendű alperes a 2016. november 15-i feljelentésében – az I. rendű alperessel szemben előadottakon túl – sértette a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogukat azzal, hogy a rendőrség eljárást megszüntető határozatát megpanaszolta annak ellenére, hogy tudta, hogy jogsértő tartalmú volt a feljelentése.

[19] A sérelemdíj alapjául előadták, hogy 2016 júniusától az I. rendű felperes több meddőségi programon vett részt és azok kifejezetten a feljelentések miatt nem voltak sikeresek. Arra is hivatkoztak, hogy az I. rendű felperest poszttraumás stressz szindrómával kezelték 2016 októberétől, kifejezetten a feljelentésekkel okozati összefüggésben.

[20] Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperesek perköltségben marasztalására irányult, személyenként 300.000 forint + áfa összegben.

[21] Elsődlegesen a követelés elévülésével védekeztek. A felperesek 2017 áprilisában tudomást szereztek a büntetőeljárásról, ehhez képest a kereset elévülési időn túl érkezett.

[22] A felperesek a perben a már előterjesztett keresetükben foglaltakat meghaladó tény- és jogállításokat nem terjeszthetnek elő, a keresetet nem változtathatják meg. A bírói gyakorlat szerint az elévülési határidőn túl előterjesztett tény- és jogállítások sértik a Pp. 4. § (1) bekezdésében meghatározott eljárástámogatási kötelezettség elvét, a Pp. 5. § (1) bekezdésében írt jóhiszemű joggyakorlás elvét és a P. 170. § (2) bekezdése szerinti követelményt.

[23] A kereset érdemét illetően annak megalapozatlanságára hivatkoztak. Előadták, hogy a kereset megállapításai iratellenesek, valótlanok, logikailag ellentmondásosak. A felperesek keresetükben releváns tényállításokat, jogállításokat nem adtak elő, nem jelölték meg, hogy melyik alperes milyen tényállításával melyik felperes személyiségi jogát sértette. A 2016. november 8-ai keltű feljelentést a III. rendű alperes egyedül tette. A 2016. november 15-ei feljelentést az I. és VI. rendű alperesek, a 2016. november 25-ei feljelentést a II., IV. és V. rendű alperesek ismeretlen tettes ellen tették meg. A kereset a II., IV., V. rendű alperesekkel szemben ténybeli alapot, konkrét tényállítást nem tartalmaz.

[24] A bélyegző egyik betűjének lekaparása a feljelentések tartalma szerint kizárólag az I. rendű felperes feljelentésben hivatkozott magatartásával állhat összefüggésben. A III. rendű alperes november 8-ai és az I. és IV. rendű alperesek 2016. november 15-ei feljelentései tartalmazznak a II. rendű felperesre konkrét tényállításokat, de ezekre a keresetlevélben nincs hivatkozás. A II. rendű felperes keresete tényalapjaként konkrét magatartást nem jelölt meg.

[25] A nyomozó hatóság eljárást megszüntető határozatának indokolása a feljelentések tartalmának valótlanosságát nem bizonyítja.

[26] Az Egyesület vezető tisztségviselői bűncselekmény gyanújának valószínűsége miatt tettek feljelentést a Ptk. 1:4. §, a 3:21. § (2) bekezdés, a 3:24. § (1) bekezdés, a 3:26. § (1) bekezdés, a 3:28. §, a 3:80. §, valamint a 3:82. § (2) bekezdésében meghatározott kötelezettségük alapján. A feljelentőtől nem várható el annak előre látása, hogy az eljárásban készülő szakértői vélemény cáfolja majd az addig rendelkezésre álló adatokat (BDT2007. 1664.) A feljelentések a munkaszervezetnél fellelhető, a könyvelő által rendelkezésre bocsátott tények, adatok, okiratok alapján, a logika szabályai szerint levont okszerű következtetések formájában ismertették az Egyesület működésében feltárt szabálytalanságokat, az abból levont, bűncselekmény gyanúját is megalapozó következtetéseket. A bírói gyakorlat szerint a feljelentés megtétele, a hatósági eljárás megindítása csak akkor alapoz meg személyiségi jogsértést, ha a tényállítások kifejezőmódjukban indokolatlanul sértőek, bántóak, megalázóak, lealacsonyítóak, a jóhiszemű joggyakorlással ellentétes módon az adott ügyre nem tartozóak és minden valós ténybeli alapot nélkülöznek.

[27] Az elsőfokú bíróság az I. és II. rendű felperesek kereseteit elutasította.

[28] Kötelezte az I. és II. rendű felpereseket, hogy fizessenek meg az államnak személyenként 1.500.000 forint - 1.500.000 forint meg nem fizetett eljárási illetéket, továbbá mint egyetemleges kötelezettek az alpereseknek személyenként 381.000 forint perköltséget.

[29] Ítéletének indokolásában alkalmazott jogszabályként ismertette a Ptk. 2:45. § (2) bekezdésében, a 2:51. §-ában, a 2:52. §-ában, a 6:22. § (1) és (2) bekezdésében, a 6:23. § (1) bekezdésében, a 6:24. § (1) bekezdésében, a 6:25. § (1) bekezdés c) pontjában és (2) bekezdésében foglaltakat.

[30] Megállapítása szerint az adott esetben a Ptk. 6:24. § (1) bekezdése szerint az elévülés nyugodott, mivel a felperesek 2018. június 25-én kerültek abba a helyzetbe, hogy a feljelentés tartalmát és a feljelentők kilétét megismerhessék, azaz a személyiségi jogsértés megállapítása iránti keresetet előterjeszthessék. 2018. június 25-étől a kereset 2022. november 10-ei előterjesztéséig pedig a Ptk. 6:22. § (1) bekezdésében meghatározott öt éves elévülési idő nem következett be.

[31] A bíróságnak és a feleknek kölcsönösen arra kell törekedniük, hogy a perben valamennyi tény és bizonyíték olyan időpontban álljon rendelkezésre, hogy a jogvita lehetőleg egy tárgyaláson elbírálható legyen. Az érvényesíteni kívánt jog alapjául ugyanakkor csak olyan tényállítások hozhatóak fel eredményesen (elévülési kifogás esetén), amelyek

tekintetében az elévülés még nem következett be, azaz amelyek vonatkozásában a kereset előterjesztése az elévülést megszakította a Ptk. 6:25. §-a alapján.

[32] A perbeli jogkérdés (a feljelentésekben foglaltak a felperesek jóhírnévhez fűződő személyiségi jogait sértették-e) megítélésakor abból kell kiindulni, hogy az eljárás során tett nyilatkozatok esetében a jóhírnévhez való jog védelme és a tisztességes eljáráshoz való, illetve a bírósághoz, más hatósághoz fordulás alapjogából fakadó, törvény által biztosított eljárási jogok gyakorlása áll egymással szemben. A nyilatkozat címzetti köre, a nyilatkozattétel kontextusa is eltérő más nyilatkozatoktól.

[33] Figyelemmel kell lenni arra, hogy a feljelentő számos esetben kényszerülhet olyan tényelőadásra, amelynek során nyilatkozata a feljelentéssel érintett személyre (jelen esetben a felperesekre), az ő motivációjára, cselekedetére, adott helyzetben hozott döntésére, vagy annak elmulasztására nézve egyébként sértő jelleget öltene. A releváns tényállás megállapítása az adott ügyben eljáró hatóság, adott esetben a rendőrség feladata és a feljelentésekben foglaltak is ebben a környezetben értelmezhetőek. A feljelentés egészéből nem lehet kiragadni a kifogásolt közlésrészeket, és nem lehet figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy azok részben válaszok, reakciók a felperesek cselekményeire, illetve mulasztására.

[34] Az Alaptörvény 28. §-ával nem egyeztethető össze a Ptk. 2:45. §, 2:51. § és a 2:52. §-ának olyan értelmezése, amely korlátozná a feleket eljárási jogaik jóhiszemű gyakorlásában azáltal, hogy folyamatosan eltiltással, abbahagyásra kötelezéssel vagy sérelemdíj megfizetésével kellene számolniuk.

[35] Az elsőfokú bíróság szerint a felperesek a II., IV. és V. rendű alperesekkel szemben konkrét, a Pp. 170. § (2) bekezdés c) pontja szerinti, az érvényesíteni kívánt jog alapjául szolgáló tényállításokat nem adtak elő annak ellenére, hogy a bíróság mindkét perfelvételi tárgyaláson a Pp. 237. § (1) és (2) bekezdésének megfelelően e tekintetben célirányos kérdéseket intézett hozzájuk. A II., IV. és az V. rendű alperesekkel szemben előterjesztett kereset tehát azért is alaptalan, mert a kereset vonatkozásukban az anyagi pervezetés ellenére is hiányos maradt.

[36] Mivel a felperesek a jóhírnévsértés ténybeli alapjaként már a keresetlevelükben (az elévülési időn belül) hivatkoztak a feljelentések bélyegzőhasználatával, pénzkezeléssel, és könyveléssel összefüggő tényállításainak valótlanúságára, ezért ebben a körben helye volt a kereset pontosításának.

[37] Kiemelte, hogy egy adott eljárásban tett nyilatkozatok sem lehetnek tudatosan valótlan, sértő állítások, illetve az adott eljárással össze nem függő, nem az eljárás előre vitelét célzó, a másikat indokolatlanul bántó, öncélú megállapítások.

[38] Az alperesek részéről a feljelentés megtétele nem ütközik az eljárási jogok jóhiszemű gyakorlásába. A feljelentésekbe foglalt tényelőadások alapjául az Egyesület 2016. január 28-ai közgyűlésének megbízásából könyvvizsgáló könyvvizsgáló (cég Kft.) által 2016. március 31-én készített átvilágítási jelentés szolgált, így nem állapítható meg, hogy az alperesek a feljelentésekbe tudatosan valótlan tényállításokat foglaltak volna. Sem a bélyegzőhasználatával, sem a könyveléssel, sem a pénztárhiánnyal összefüggő feljelentésben szereplő tényállítások nem minősülnek a felperesekre vonatkozó indokolatlanul bántó, öncélúan megalázó, kifejezésmódjukban indokolatlanul sértő kijelentéseknek. A könyvvizsgálói jelentésben foglaltakra tekintettel előterjesztett feljelentés nem tekinthető koncepciózusnak sem, mint amit azért terjesztettek volna elő, hogy az I. rendű felperessel szembeni felmondást megalapozzák.

[39] Az eljárásban tett nyilatkozatok még abban az esetben sem sértenek személyiségi jogot, ha utóbb valótlanak bizonyulnak és a kezdeményezett eljárás alaptalan volt. Ezért nincs jelentősége, hogy a nyomozási eljárásban a revizori jelentés más eredményre jutott,

mint az Egyesület által felkért könyvvizsgáló, és annak sem, hogy a rendőrhatalóság utóbb a nyomozást megszüntette. A nyomozást megszüntető határozat rendelkező része szerint ugyan bűncselekmény hiányában került sor az eljárás megszüntetésére, azonban az indokolás tartalma alapján a tanúvallomások ellentmondásosak voltak, és az eljárás folytatásától nem volt várható sem bűncselekmény megállapíthatósága, sem ennek az ellenkezője.

[40] Mivel az alperesek rendőrhatalósághoz írt feljelentéseit az elsőfokú bíróság nem minősítette indokolatlanul sértőnek, bántónak, megalázónak, ezért a felperesek jóhírnévhez fűződő személyiségi joguk megsértésének megállapítása és a sérelemdíjban marasztalás iránti keresetét is elutasította. A további bizonyítást, mint szükségtelent mellőzte.

[41] A felpereseket a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperesek részére perköltség megfizetésére. Az ügyvédi munkadíj összegét a csatolt megbízási szerződésben foglaltakra figyelemmel a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 2. § (1) bekezdés *a*) pontja alapján állapította meg alperesek javára, személyenként 381.000 forint összegben.

[42] A perben több felperes több alperessel szemben több követelést érvényesített. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 40. § (1) bekezdése szerint az előterjesztett igények együttes értéke képezi a pertárgy értékét. Mindkét felperes alperesenként 2.000.000 forint, fejenként 12.000.000 forint sérelemdíjat igényelt. Ezért a feljegyzett eljárási illeték felperesenként 1.500.000-1.500.000 forint, amelynek megfizetésére a Pp. 101. § (1) bekezdése alapján kötelesek a felperesek az állam részére.

[43] Az elsőfokú ítélet ellen mindkét felperes fellebbezett.

[44] Jogorvoslati kérelmükben elsődlegesen az elsőfokú ítélet kereseteik szerinti tartalommal történő megváltoztatását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak (másik tanács útján) új eljárásra utasítását kérték. Kérték az alperesek perköltségben marasztalását is. Perköltségüket az Ükr. 3. § (2) bekezdés *a*) és *b*) pontja alapján 920.000 forint + áfa összegben számították fel. Harmadlagosan az alperesek javára megítélt perköltség mérséklését indítványozták személyenként 48.000 forint + áfa összegre.

[45] A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdés *a*)-*e*) pontjaiban foglaltakra alapították.

[46] Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság a megállapított tényállásból téves jogi következtetést vont le.

[47] A feljelentések, amelyeket sikkasztás, hamis magánokirat felhasználása, tiltott adatszerzés és más bűncselekmények miatt tettek az alperesek, alaptalanok voltak. A VI. rendű alperes a nyomozást megszüntető határozat ellen panaszt nyújtott be, amelyet a Nagykáta Járási Ügyészség a 2018. január 3. napján kelt B.1679/2016/12-I. számú határozatával elutasított.

[48] Az alaptalan feljelentésekkel az alperesek bűncselekmények elkövetésével hozták összefüggésbe a felpereseket. Az elrendelt házkutatás is sértette a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogukat. A feljelentések közvetlen következménye volt a munkaviszonyuk jogellenes megszüntetése, a felmondásokat e büntetőeljárásokkal indokolták. Az eset a sajtó érdeklődését is felkeltette, így széleskörben ismertté, illetve hírhedtté vált a nevük, még országgyűlési képviselői kérdést is intéztek hozzájuk.

[49] A feljelentések és a körülöttük zajló munkahelyi eljárások idején több „lombikbébi” programon vettek részt, amelyek sikertelenek voltak, köszönhetően a nem túl nyugodt, kiegyensúlyozott lelki- és testi állapotuknak is.

[50] 2016 októberétől az I. rendű felperest poszttraumás stressz szindrómával is kezelték, amely szintén a feljelentésekkel okozati összefüggésben merült fel, ezt orvosi iratokkal igazolták.

[51] A feljelentésekbe foglalt állítások objektív értelmezés mellett is sértik a jóhírnevüket, hiszen – valóságuk esetén – büntetőeljárás megindítására is alkalmasak lehetnének, azaz jelentős érdeksérelmet okozó rágalmozás bűncselekmény megállapítására is alapot adhatnak (BH2011. 186.), így a személyiségi jogsértés egyértelmű.

[52] Az elsőfokú bíróság a Pp. 346. §-ába ütköző módon nem vette figyelembe, hogy bár csak a III. rendű alperes tett kifejezetten velük szemben feljelentést és a többi feljelentés ismeretlen tettest jelölt meg, azok szövegéből azonban egyértelműen beazonosíthatóvá váltak, a feljelentéseket pedig egyesítették is.

[53] A feljelentéseket az alperesek összehangoltan, szervezeten tették meg, tartalmilag az összes feljelentés szinte azonos. Az egyesület vezető tisztségviselőitől elvárható, hogy csak megalapozott feljelentést tegyenek, ne pedig az I. rendű felperes felmondásának indokául generáljanak egy olyan büntetőeljárást, ahol a rendőrség házkutatást is tartott a felpereseknél. Az egyesület, az alperesek vezetésével olyan, papíron „jogszerű” jelentéseket készíttetett el a felügyelőbizottsággal, illetve a saját cégének is könyvvizsgálatot készítő cég2 Kft.-vel, mely a munkaviszony megszüntetésének alapját képezte. A valótlan tartalmú vizsgálati jelentésekben szándékosan hiányokat generáltak. A jelentéseket 26 település önkormányzatának kiküldték, lejárta őket, mivel az 50 milliós tagi kölcsönöket erre a hiányra való hivatkozással szedték be. A feljelentések alaptalanok voltak, a rendőrség bűncselekmény hiányában lezárta a nyomozást, gyanúsításukra soha nem került sor.

[54] Rosszhiszeműen, tisztességtelenül jártak el velük szemben, mivel kizárólag az I. rendű felperest tették felelőssé mindenért, holott később V. rendű alperes a tanúvallomása során is elismerte, hogy a korábbi elnök felelősségét is megállapították, ezért nem szavazott neki bizalmat a küldöttgyűlés. Az I. rendű felperes az egyesület tagsága előtt nem védhette meg magát az ellene felhozott vádakkal szemben.

[55] Az alpereseknek a munkaügyi perben tett nyilatkozatai bizonyítják, hogy az alperesek és név annak tudatában tették a feljelentéseket, hogy az azokban foglaltak valótlanok.

[56] A felperesek részletesen idézték a Budapest Környéki Törvényszék előtt 27.M.70.062/2020. számon folyamatban lévő eljárásban 10., 19. és 26. sorszám alatt, valamint a Nagykatái Járásbíróság előtt 8.P.20.421/2017. számon folyamatban volt eljárásban 22. sorszám alatt keletkezett jegyzőkönyvek tartalmát.

[57] Kiemelték, hogy az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozataik alapján tévesen és iratellenesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy nem terjesztettek elő minden alperessel szemben a jogállításuk alapjául konkrét tényállítást.

[58] A sérelemdíj körében az elsőfokú bíróság a Pp. 266. § és 346. §-ába ütköző módon nem vette figyelembe a köztudomású tényeket, a feljelentések szövegösszefüggéseit és a társadalmilag kialakult közfelfogást (házkutatás, felmondások stb.). A sérelemdíj funkciója, továbbá az összegszerűség meghatározásánál irányadó körülmények értékelése tekintetében a felperesek hivatkoztak a Kúria Pfv.IV.22.614/2017/8. és a Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.093/2020/6. számú ítéletében, a BDT2019. 55., a BH2019. 10.268 és a BH2020. 235. számú eseti döntésekben foglaltakra.

[59] A felperesek az alperesek javára megállapított elsőfokú perköltség összegét is eltűzottnak tartották.

[60] Érvelésük szerint egy valamennyi alperesre vonatkozó ellenkérelem és két bírósági tárgyaláson való jelenlét, mint ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenység nem áll arányban az alperesek javára megítélt perköltséggel, az elsőfokú bíróság ítélete így az Ükr. 2. § (2) bekezdésébe is ütközik.

[61] Az I-VI. rendű alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperesek másodfokú perköltségben marasztalását indítványozták.

[62] Előadásuk szerint az elsőfokú ítélet megalapozott, az elsőfokú bíróság a keresetlevél hiányosságainak kiküszöbölése érdekében a Pp. szerinti anyagi pervezetési kötelezettségének eleget tett, a per eldöntéséhez szükséges bizonyítást lefolytatta, a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen és helyesen mérlegelte, a tényállást helyesen állapította meg és abból a jogszabályoknak és a bírói gyakorlat elveinek megfelelő jogi következtetéseket vont le.

[63] Az elsőfokú bíróság a felperesek per elhúzására és a per érdeméhez nem tartozó kérdésekre irányuló előadását és bizonyítási indítványait a Pp.-ben rögzített kötelezettségének megfelelően, helyesen mellőzte.

[64] A fellebbezés nem tartalmaz olyan hivatkozást, amely az elsőfokú ítélet megváltoztatását vagy hatályon kívül helyezését indokolja.

[65] A perköltség összegére vonatkozó harmadlagos fellebbezési kérelem is alaptalan, az első fokon megítélt perköltség összege a felperesek által az elsőfokú eljárásban igényelt ügyvédi munkadíj – megítélt perköltségösszeget jelentősen (többszörösen) meghaladó – összegére, az alperesek jogi képviselője által elvégzett részletes és teljes körű írásbeli előkészítő munka terjedelmére, tartalmi összetettségére és időigényére, valamint a jogi képviselő tárgyalásokon jelenlétére és ott elvégzett munkájára, továbbá az ügyvédi munkadíjigény megbízási szerződés kivonattal igazolt voltára tekintettel nem eltúlzott.

[66] Hangsúlyozták, hogy a feljelentések előadásai nem minősülnek valótlanoknak sem azért, mert a büntetőeljárásban a felperesek büntetőjogi felelősségének (bűnösségének) megállapítására nem került sor, sem azért, mert a felperesek ezt állítják. A feljelentések megtétele a jogszabályok és a bírói gyakorlat szerint önmagában nem valósít meg személyiségi jogsérelmet.

[67] A házkutatás kizárólag a nyomozó hatóság döntésén alapult és annak foganatosításáért az alperesek nem felelnek, a nyomozási cselekmény foganatosítása az alpereseknek nem felróható. A feljelentések és a munkajogi felmondások között nincs okozati összefüggés, a felperesek eddig ilyen összefüggést nem is állítottak a perben (a másodfokú eljárásban új ténybeli vagy jogi hivatkozás állítása nem megengedett).

[68] A büntetőeljárás megszüntetése nem bizonyítja a feljelentés valótlanosságát vagy alaptalanságát, csupán azt jelenti, hogy a felperesek bűnösségét nem sikerült bizonyítani a büntető ügyben és a nyomozó hatóság megítélése szerint a büntetőeljárás folytatásától sem volt várható eredmény ebben a kérdésben. A büntetőeljárás eredménye nem a feljelentőn vagy a feljelentés alaposágán múlik, mert a nyomozó hatóság szakmaiatlan vagy felületes eljárása a legalaposabb feljelentés ellenére is meghiúsítja a bűncselekmény megállapítását. A nyomozást megszüntető határozatokból (Ceglédi Rendőrkapitányság 13020/2010/2016.bü. és Nagykáta Járási Ügyészség B.1679/2016/12-1. sz.) nyilvánvalóan megállapítható, hogy nyomozó hatóságok nem bűncselekmény hiányában, hanem bizonyítottság hiányában szüntették meg a büntetőeljárást.

[69] A felperesek munkaviszonyát nem az alperesek, vagy általuk képviselt harmadik személy, hanem az egyesület törvényes képviselőjében név elnök szüntette meg, akivel szemben a felperesek nem érvényesítenek személyiségi jog sérelmére alapított igényt a jelen

perben. A munkaviszonyok megszüntetésének jogellenességét a hatáskörrel rendelkező, illetékes bíróság nem állapította meg.

[70] Az alperesek nem tájékoztatták sem a sajtó munkatársait, sem a nyilvánosságot a feljelentésekről.

[71] A lombikbébi program sikertelensége, illetőleg a poszttraumás stressz szindróma és az alperesek magatartása között nincs okozati összefüggés; a felperesek állításaikat nem bizonyították a perben.

[72] Az alperesek a HAJT-A Csapat Egyesület vezető tisztségviselői voltak, akik a rendelkezésükre álló adatok és információk, továbbá az ezekből kialakult vélemény, értékítélet, bűncselekményi gyanú alapján, törvényes kötelezettségüket teljesítve tettek feljelentést az általuk tapasztalt és okiratokkal logikailag okszerűen valószínűsített visszaélések miatt. Az alperesek hivatkoztak a BDT2007. 1664. számú eseti döntésben írtakra.

[73] A feljelentések nem tartalmaznak indokolatlanul sértő, lejárató, bántó vagy megalázó kifejezéseket, kifejezőmódjukban nem lépik túl a tisztességes és jóhiszemű eljárás alapján elvárható kereteket.

[74] Annak alátámasztására, hogy a feljelentés megtétele – amennyiben a feljelentés nem tartalmaz indokolatlanul bántó, sértő, vagy a konkrét ügyre nem tartozó valótlan kijelentéseket – önmagában a személyiségvédelmi igényt nem alapozza meg, hivatkoztak a BH2002. 223., az EBH2002. 624., a BDT2021. 4365. a BDT2006. 1429., a BH2004. 357., a BDT2008. 1776. számú eseti döntésben foglaltakra, míg a felperesek hátkutatásra vonatkozóan tett tényelődása vonatkozásában a BH2004. 357. számú eseti döntésben írtakra.

[75] Az alperesek érvelése szerint a fellebbezők tévesen (megalapozatlanul) hivatkoznak arra is, hogy a felperes igényét megalapozza az a körülmény, hogy az ismeretlen tettes elleni feljelentés szövegéből beazonosítható a személyük. A feljelentő köteles a feljelentés alapjául szolgáló tényeket (így a kifogásolt magatartással érintett személyeket és azok cselekvőségét is) teljesszűrésen közölni a feljelentésben, szükségszerűen minősítve és értékelve azokat az igényelt jogvédelem érdekében. Anélkül a nyomozó hatóság (ügyészség, bíróság) a megindult eljárás keretében nem tud megalapozottan dönteni az érvényesített jog alaposságáról.

[76] A felperesek a feljelentések tartalmát 2018. június 25-én ismerték meg teljesszűrésen, így a kereseti tényállás esetleges kiterjesztésére (a keresetlevélben nem hivatkozott magatartások, tényállítások kereset tényalapjaként történő megjelölésére) a felpereseknek kizárólag 2023. június 25-ig volt jogi lehetősége, ezt követően a kiterjesztést (új tény- vagy jogállításokra hivatkozást) az elévülés már kizárta.

[77] A felperesek az elsőfokú bíróság – keresetpontosítás tárgyú – felhívásának csak az 5 éves elévülési időn túl, 2023. szeptember 20-án tettek eleget, valamint minden további perbeli jognyilatkozatukat is csak az 5 éves elévülési időn túl, a per 2023. október 20-i tárgyalásán tették meg, ezért a perbíróságok a fent hivatkozott, elévülés miatti keresetkiterjesztés tilalma miatt kizárólag a keresetlevélben szerepeltetett tény- és jogállításokat vehetik figyelembe a kereset érdemi elbírálása során.

[78] A fellebbezések köztudomású tényekre, feljelentések szövegösszefüggéseire és a társadalmilag kialakult közfelfogásra, valamint az elsőfokú bíróság mindezekkel kapcsolatos mulasztására hivatkozása megalapozatlan, és – konkrétumok hiányában – értelmezhetetlen is.

[79] A fellebbezésben a felperesek figyelmen kívül hagyták, hogy a sérelemdíj megállapításának előfeltétele a személyiségi jogsérelem megállapítása.

[80] A Pp. kizárja a fellebbezési eljárásban az új tényre, körülményre, bizonyítékra hivatkozás lehetőségét, ezért a fellebbezéshez csatolt helység5-i és helység6-i jegyzőkönyvekre hivatkozást figyelmen kívül kell hagyni. A felperesi hivatkozás megalapozatlan azért is, mert a felperesek a keresetük tényalapjaként ezekre a jegyzőkönyvekre az elévülési időn belül nem hivatkoztak.

[81] Az alperesek visszautasították a felperesek őket bűncselekmény elkövetésével valótlannul vádoló nyilatkozatait (az alperesek vezette egyesület „papíron jogszerű jelentéseket készített el”, „valótlann tartalmú vizsgálati jelentésekben szándékosan hiányokat generáltak”, a feljelentésben „hamisan vádoltak meg”, az egyesület tagságát az alperesek „félrevezették, hogy felállítsanak a munkaköreinkből, hogy a pályázati eljárásoknál a saját akarataikat érvényesítsék”).

[82] A felperesek „jelentésekre” hivatkozása megalapozatlan, mivel azokat a perbeli kereset tényalapjaként a felperesek nem jelölték meg a keresetükben, azokat az alperesek nem küldték el senkinek és azokat nem az alperesek készítették.

[83] A III. rendű alperes – felperesek felügyeletének elmulasztásában – megnyilvánuló esetleges felelőssége nem hivatkozási alap a kereset megalapozására, továbbá nem mentesíti a felpereseket a magatartásuk következményei alól.

[84] A felperesek hivatkozása az egyesületi tagság tájékoztatásának hiányára megalapozatlan, mivel egyrészt az ezzel kapcsolatos hivatkozásokat a perbeli kereset tényalapjaként a felperesek nem jelölték meg a keresetükben, másrészt a hivatkozások általános jellegűek, a konkrét (érdemben értékelhető) tényállítás szintjét nem érik el (időponthoz, konkrét tartalomhoz nem köthető, így nem értelmezhető állítások).

[85] A bélyegző megjelölésével kapcsolatos hivatkozás a feljelentésekben valós, az utólagosan szerkesztett iratok beazonosítását szolgálta.

[86] név2 tanúvallomása kizárólag a tanú emlékezetét rögzíti és ellentétes több más tanú vallomásával, akikkel – a vallomások közötti ellentét feloldása érdekében – szembesítésre nem került sor.

[87] A fellebbezés név személyével kapcsolatos hivatkozásai irrelevánsak és megalapozatlanok, mert név-vel szemben a felperesek nem érvényesítenek igényt, továbbá név magatartásáért az alperesek nem felelnek.

[88] A fellebbezés hamis vádra hivatkozása nyilvánvalóan megalapozatlan, mert ilyen bűncselekményt az alperesek nem követtek el (ilyet terhükre jogerősen nem állapítottak meg), továbbá a feljelentések tartalma sem volt valótlann.

[89] A felperesek ártatlanságát nem bizonyítja a büntetőeljárás megszüntetése; ez a jogi tény kizárólag azt bizonyítja, hogy a felperesek bűnösségét a nyomozó hatóság nem tudta teljes bizonyossággal megállapítani.

[90] A Pp. kizárja a fellebbezési eljárásban az új tényre, körülményre, bizonyítékra hivatkozás lehetőségét, ezért a fellebbezéshez csatolt bírósági jegyzőkönyvekre (Budapest Környéki Törvényszék 27.M.70.062/2020/10., 19. és 26. szám, Nagykatái Járásbíróság 8.P.20.421/2017/22. szám) hivatkozást figyelmen kívül kell hagyni.

[91] A felperesek 2023. szeptember 19-i beadványában előterjesztett, a beadványban tett tényállításokkal összefüggő bizonyítási indítványokat az elsőfokú bíróság jogszerűen mellőzte, mert a már az elévülési időn túl benyújtott beadványban a felperesek nem terjeszthettek elő új tény- és jogállításokat.

[92] A felperesek a másodfokú eljárásban az eljárás felfüggesztése iránti kérelmet is előterjesztettek arra hivatkozással, hogy az I. rendű felperes feljelentést tett a Központi

Nyomozó Főügyészségen, amelyben többek között az alperesek hamis vád miatti büntetőjogi felelősségre vonását kéri.

[93] A Fővárosi Ítéltábla az 1.Pf.20.694/2023/7. számú – tárgyaláson hozott – végzésével az eljárás felfüggesztésére irányuló kérelmet elutasította. Ennek indoka az, hogy a másodfokú bíróság megítélése szerint a személyiségi jogi perben hozandó döntésnek nem előkérdése annak elbírálása, hogy az alperesek a felperesek által állított bűncselekményt elkövették-e, így a Pp. 123. § (1) bekezdés *b)* pontjában írt feltételek nem állnak fenn.

[94] A fellebbezés alaptalan.

[95] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezéseket a Pp. 376. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján tárgyaláson bírálta el. A felülbírálat során a Pp. 380. §-ban megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt. A felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdésének megfelelően a fellebbezési, valamint a csatlakozó fellebbezési kérelmek és ellenkérelmek korlátai között gyakorolta. Az elsőfokú ítéletnek nem volt fellebbezéssel nem érintett része.

[96] A felperesek a megváltoztatást, illetve a hatályon kívül helyezést célzó jogorvoslati kérelmüket ugyanazokra az indokokra alapozták. Azokat megvizsgálva a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy sem az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének (Pp. 381. §), sem megváltoztatásának nincs helye.

[97] Az elsőfokú bíróság nem sértette meg a hivatkozott eljárási szabályokat, az elsőfokú eljárás megismétlése vagy kiegészítése szükségtelen. A felperes által állított szabálysértések megvalósulásuk esetében sem adnak alapot a hatályon kívül helyezésre, mert az anyagi pervezetés és a bizonyítás állított esetleges hiányosságai a másodfokú eljárásban is orvosolhatóak lennének.

[98] Az ügy érdemében a felülbírálat eredményeként a Fővárosi Ítéltábla azt állapította meg, hogy az elsőfokú ítélet az irányadó anyagi jognak megfelel, a bizonyítás eredménye nem okszerűtlen, további bizonyítás lefolytatása nem szükséges, az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetés nem vonható le.

[99] Az elsőfokú bíróság – határozatának indokolásából kitűnően – felismerte a jogvita alapjogi érintettségét és az abban versengő alapjogokat is megfelelően azonosította. A jelen esetben a felperesek személyiségi joga állt szemben a tisztességes hatósági, illetve bírósági eljáráshoz való joggal. Az ítéltábla szerint az alapjogok egymáshoz képest szükséges és arányos korlátozása tekintetében helyes mérlegeléssel és adekvát indokokkal állapította meg a bíróság, hogy a jelen esetben nincs helye a jóhírnévsértés megállapításának.

[100] A fellebbezésben foglaltakkal szemben azt is megfelelően értékelte az elsőfokú bíróság, hogy a kereset ténybeli és jogi alapjainak tisztázására irányuló anyagi pervezetés csak részben volt eredményes. Egyetért az ítéltábla a II., IV. és az V. rendű alperessel szembeni kereset előterjesztésével kapcsolatos hiányosságok miatt levont jogkövetkeztetéssel. Valamennyi esetben, amikor a felperesek konkrétan megjelölték, hogy melyik alperessel szemben milyen cselekmény miatt állítják jóhírnévük megsértését, az elsőfokú bíróság konkrét vizsgálatot, érdemi mérlegelést végzett és annak eredményeként helyesen döntött. A keresetek megalapozottsága az I., III. és a VI. rendű alperes tekintetében volt érdemben vizsgálható. A II., IV. és V. rendű alperessel szemben a keresetek az általánosság szintjén álltak, amelyekkel kapcsolatban az elsőfokú bíróság az ítélezési gyakorlat szem előtt tartásával helyesen indult ki abból, hogy a büntető feljelentés ténye, illetve tartalma önmagában akkor sem alapoz meg személyiségi jogi igényt, ha a büntető eljárás végül nem vezet az érintett személy elmarasztalására (Kúria Pfv.IV.21.859/2014/9.).

[101] A feljelentés a Kúria irányadó gyakorlata szerint akkor sért személyhez fűződő jogot, ha a feljelentő a jogait visszaélészerűen gyakorolja, tudatosan valótlant állít, vagy kifejezőmódjában indokolatlanul bántó kifejezéseket használ (Pfv.IV.21.493/2013/4.). A Kúria irányadó értelmezési gyakorlata szerint jogsértés akkor állapítható meg, ha bejelentés vagy feljelentés a bejelentő által is tudottan minden valóságálapot nélkülöz, illetve kifejezőmódjában indokolatlanul bántó, megalázó (Pfv.IV.20.263/2013/4.). Ha a bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt tett feljelentésben az alperes a felperes személyét indokolatlanul sértő kijelentést nem használt, a jóhírnév megsértése nem állapítható meg (Pfv.21.122/2021/6.). A feljelentésben tett tényállítások önmagukban és a büntetőeljárás kimenetelétől függetlenül csak kivételesen, többlettényállási elemek megvalósulása esetén adhatnak alapot a személyiségi jog megsértésének megállapítására (Pfv.21.161/2022/6.).

[102] Az okiratok alapján, való tényeken alapuló büntető feljelentés tehát attól függetlenül nem ad alapot személyhez fűződő jogsértés megállapítására, hogy a büntetőeljárás nem jár a feljelentett bűnösségének megállapításával (Pfv.IV.21.155/2012/8., Pfv.20.244/2014/5.). A jelen esetben könyvvizsgálói jelentésre alapozott feljelentésekre került sor, az eljárást kezdeményező nyilatkozatok nem voltak ténybelileg megalapozatlanok. A ténybeli megalapozottságot illetően nincs jelentősége annak, hogy a nyomozási eljárásban a revizor eltérő megállapításra jutott, ahogyan annak sem, hogy a nyomozást utóbb megszüntették.

[103] A felperesek téves álláspontot foglaltak el a tekintetben, hogy a feljelentésekben szereplő nyilatkozatokat a jóhírnévsértésre alkalmasság szempontjából másként kell értékelni, mint azt az elsőfokú bíróság tette. Az erre vonatkozó ítélkezési gyakorlat szerint magánvádas büntetőeljárásban a magánvádló és a feljelentett is szabadon kifejezheti a feljelentés tartalmával kapcsolatos álláspontját. Ugyanez a megközelítés alkalmazandó a közvádas bűncselekmények esetében is. Értékelni kell azt a körülményt is, amit az elsőfokú bíróság a nyilatkozatok eltérő címzetti köreként határolt körbe. Jóhírnév megsértése egy peres eljárásban tett nyilatkozattal kapcsolatban még akkor sem feltétlenül állapítható meg, ha a kifejtett álláspont valótlan és sértő tényállítást tartalmaz ugyan, de az a titoktartásra kötelezett személyeken kívül nem jut más személyek tudomására, és így nem alkalmas az érintett személy társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására (Pfv.20.136/2020/13.).

[104] A felperesek keresetükben voltaképpen a feljelentés általuk állított következményeit sérelmezték. Ennek körében adták elő a munkajogi jogviszony megszüntetését, az I. rendű felperes eltávolításának személyes indíttatását, a feljelentések összehangolt voltát, a munkaügyi per miatt kialakult helyzetet és az elbocsátást, a sikertelen meddőségi program miatti nemvagyoni sérelmeiket. A személyiségi jogsértés megállapításához szükséges többlettényállási elemeket azonban nem bizonyították. A több személy részéről tett feljelentés önmagában nem bizonyítja sem azt, hogy a feljelentő tudatosan állított valótlan tényeket, sem azt, hogy a több feljelentés célja kifejezetten a felperesek személye elleni, alaptalan támadás volt. A feljelentésekben sérelmezett szövegrészekben az üggyel nem összefüggő közlések nincsenek, és olyan indokolatlanul sértő, bántó jelleg sem állapítható meg, amely túlmutatna az eljárás keretein.

[105] A feljelentések szövege nem lépi túl egy hivatalos bejelentés szokásos tartalmát, nem tartalmaz gyalázkodó megjegyzéseket, vagy az üggyel összefüggésbe nem hozható kitételeket. Az alperesek azt a jogi álláspontjukat fejtették ki, hogy kit terhel a jogi felelősség a könyvelésben megmutatkozó hiányért. A feljelentések erre vonatkozó, sérelmezett részeinek tartalma nem sért személyiségi jogot, hiszen a tényállás tisztázása és az eljárás további menetéről hozott döntés a nyomozó hatóság hatáskörébe tartozik. Az elsőfokú bíróság teljes mértékben helytállóan hívta fel az irányadó bírói gyakorlatot és jogértelmezésénél azt is

megfelelően figyelembe vette, hogy nem a felperesek személyes sértettség-érzéséből kell kiindulnia.

[106] Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet – annak helyes indokaira tekintettel – az ügy érdemében helybenhagyta.

[107] Az elsőfokú bíróság a per tárgyának értékét helyesen állapította meg, az a felperesek által személyenként és alperesenként igényelt 2.000.000 forint alapulvételével 2x6x2.000.000 forint, összesen 24.000.000 forint. Az Itv. 40. § (1) bekezdése szerint, ha a fél egy eljárásban egy jogviszonyból eredő több igényét vagy több jogviszonyból eredő igényeit érvényesíti, az eljárás tárgya értékének megállapításakor – a járulékok figyelmen kívül hagyásával – az előterjesztett igények együttes értékét kell figyelembe venni. A törvény meghatározza, hogy milyen módon kell számítani az illeték alapját, ha a fél egy eljárásban egy jogviszonyból eredő több igényét, vagy több jogviszonyból eredő igényeit együtt érvényesíti. Ilyenkor az előterjesztett igények együttes (összeadott) értékét kell - a járulékok nélkül - figyelembe venni. Azonos szabályozást tartalmaz a Pp. 21. § (5) bekezdése is, amelynek előírása szerint, ha egy vagy több fél a perben több követelést, illetve jogot érvényesít, a pertárgyérték számítása során ezek értékét össze kell adni.

[108] Az Itv. 42. § (1) bekezdés a) pontja szerint a 39-41. §-ban meghatározott illetékalap után az illeték mértéke az elsőfokú peres eljárásban 6%, de legalább 15 000 forint, legfeljebb 1 500 000 forint. A per tárgyának értéke után számított, százalékos mértékben megállapított illeték bizonyos összeghatáron túl már olyan magas lenne, amely nem állna arányban az ügyre fordított eljárási, illetve azzal összefüggésben felmerülő költségekkel, ezt a hatást mérsékli az a rendelkezés, amely minden eljárásra meghatározza a fizetendő illeték maximumát is, ami az elsőfokú peres eljárásban 1.500.000 Ft. Ez az összeg az adott eljárás vonatkozásában érvényesülő maximum, függetlenül attól, hogy a perben hány felperes érvényesít igényt. Erre tekintettel a 1.500.000 forint illeték eljárásonként csak egyszer vehető figyelembe és a pereszes feleket ennek megfelelően kell kötelezni az eljárási illeték megfizetésére. Az adott esetben az illeték összege az eljárás tárgyának 24.000.000 forintos értékére tekintettel 1.440.000 forint, az tehát a 1.500.000 forintot nem éri el. A tárgyi illetékfeljegyzési jogra tekintettel meg nem fizetett illeték a pereszes felperesek között egyenlő arányban oszlik meg az általuk érvényesített igényekre figyelemmel, így a felperesek személyenként 720.000 forint kereseti illeték megfizetésére kötelesek, a személyenként 1.500.000 forint kereseti illetékben marasztalásuk téves, jogszabályi alapja nincs. Erre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet ebben a körben a Pp. 383. § (2) és (5) bekezdései alapján megváltoztatta.

[109] Alaptalan a felpereseknek az elsőfokú perköltség összege vonatkozásában előterjesztett fellebbezése. Az alperesek a jogi képviselőjük munkadíjában jelentkező perköltségigényüket az elsőfokú eljárásban az Ükr. 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján, a megbízási szerződésben foglaltak alapján számították fel. A felperesek az elsőfokú ügyvédi munkadíj összegét az IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján határozták meg. Az alperesek csatolták az ügyvédi megbízási szerződést, amely megfelelően igazolta az elsőfokú eljárásra kikötött ügyvédi munkadíjat, ezért annak felszámítása a jogszabályi rendelkezések szerinti összegben történt.

[110] A felperesek az indokolt jogi képviseleti tevékenységre tekintettel állították a díj túlzott mértékét. Az ítéltábla azonban a kikötött díj mérséklését nem találta indokoltnak. Az Ükr. 2. § (2) bekezdése alapján a felszámított munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A mérséklés nem kötelezettség, hanem a bíróság adott ügyben elvégzett mérlegelésén alapul. A perben a per tárgyának értéke 24.000.000 forint volt; az alperesek jogi képviselője előterjesztett egy 20 oldalas keresetlevelet, a tárgyalásokon megjelent, érdemi nyilatkozatokat

tett. A jogvita ugyan nem volt az átlagosnál bonyolultabb, de nyilvánvalóan igényelte a megelőző vita, a feljelentések és azokkal kapcsolatos iratanyag áttekintését. Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla nem találta indokoltnak a szerződésben kikötött ügyvédi munkadíj leszállítását.

[111] A felperesek fellebbezése eredménytelen, a felperesek a másodfokú eljárásban is pervesztesek lettek. A Fővárosi Ítéltábla a felpereseket az alperesek részére a Pp. 364. § utaló rendelkezése szerint alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése és az Ükr. 3. § (2) bekezdés a) pontjában, (5) és (6) bekezdésben foglaltakra figyelemmel egyetemlegesen alperesenként 50.000 forint + áfa (63.500 forint) összegű, ügyvédi munkadíjban megjelenő másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte.

[112] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán meg nem fizetett, az Itv. 39. § (1) bekezdése és 46. § (1) bekezdése alapján számított fellebbezési illeték megfizetésére a pervesztes felperesek a Pp. 101. § (1) bekezdése értelmében kötelesek. A felpereseket terhelő illeték mértéke a 24.000.000 forint fellebbezési érték figyelembevételével személyenként 960.000 forint.

Budapest, 2024. március 7.

Dr. Kovács Helga s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kovács Éva s.k.
előadó bíró

Dr. Ócsai Beatrix Márta s.k.
bíró